آموزش و تمرین خوشنویسی

از حرف تا سطر

۳

تحریری

خط نستعلیق

رضا تبریزی (وحید)

مدرّس خوشنویسی مدارس تهران

بسم الله الرحمن الرحیم

نام و نام خانوادگی:

کلاس:

مدرسه:

تقدیم به پدر و مادر فداکارم

سپاس از همسر مهربانم

کانون هنر مدرسه مجری آموزش کتاب های خط نستعلیق تحریری و زیبا بنویسیم

E-mail : honare_madreseh@yahoo.com

آموزش و تمرین خوشنویسی

از حرف تا سطر

۳

خط نستعلیق

تحریری

رضا تبریزی (وحید)

مدرّس خوشنویسی مدارس تهران

موسسهٔ انتشارات قدیانی
www.ghadyani.org
تلفن: ۶۶۴۰۴۴۱۰(۵خط) دورنگار: ۶۶۴۰۳۲۶۴

آموزش و تمرین خوشنویسی، خط نستعلیق تحریری ـ ۳

رضا تبریزی (وحید)

طراح جلد: کاظم طلایی تصویرسازی جلد: حسن عامه‌کن

عکاس: مجتبی صلواتیان

زیر نظر شورای بررسی

چاپ بیست و سوم: ۱۳۹۵ تعداد: ۲۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۲ - ۷۷۱ - ۴۱۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸ ISBN: 978 - 964 - 417 - 771 - 2

شابک دوره: ۰ - ۶۲۹ - ۵۳۶ - ۹۶۴ - ۹۷۸ ISBN SET: 978 - 964 - 536 - 629 - 0

کد: ۸۳/۸۵۴

چاپ و صحافی: چاپخانه قدیانی، تهران

قیمت دوره‌ی ۴ جلدی: ۷۰۰۰ تومان

تاکنون ۴۳۳/۴۰۰ نسخه منتشر شده است.

مورد تأیید و معرفی شده در وزارت آموزش و پرورش
کتاب‌نامه‌ی رشد شماره‌ی ۷، ردیف ۹

تبریزی، رضا، ۱۳۵۱ ـ
آموزش و تمرین خوشنویسی خط نستعلیق تحریری از حرف تا سطر/ رضا تبریزی (وحید) ــ تهران: قدیانی، کتاب‌های بنفشه، ۱۳۸۳.
۴ ج.
ISBN: 978-964-417-769-9 (ج. ۱)
ISBN: 978-964-417-770-5 (ج. ۲)
ISBN: 978-964-417-771-2 (ج. ۳)
ISBN: 978-964-417-772-9 (ج. ۴)
فهرستنویسی بر اساس اطلاعات فیپا.
۱. خط نستعلیق ــ راهنمای آموزشی. ۲. خوشنویسی ــ راهنمای آموزشی. الف. عنوان. ب. عنوان: خط نستعلیق تحریری از حرف تا سطر.
۷۴۵/۶۱۹ فا NK ۳۶۳۹/ف۲۳ت ۲۲۷
کتابخانه ملی ایران ۱۵۳۰۴ـ۸۳ م

به راستی که خدا زیباست و زیبایی را دوست دارد

بزرگان دین و نیاکان ما ارزش و اهمیت خاصی برای نوشتن، به ویژه زیبا نوشتن قایل بوده‌اند به نحوی که احادیث و جملات قصار بسیاری از آنان نقل شده است.

عشق و علاقه‌ی وافر هنرمندان مسلمان به کتابت کلام وحی و گفتار بزرگان سبب اشاعه‌ی این هنر قدسی گردید و کمال این هنر، پدید آمدن خط زیبای نستعلیق است که هندسه‌ی روحانی آن باعث پدید آمدن یکی از بارزترین نمونه‌های هویت هنر ایرانی به ویژه خوشنویسی گردید تا حدی که در وصف آن گفته‌اند:

«صفحه‌ای به خط خوش نستعلیق جلوه و جمالی دارد که هیچ‌یک از خطوط دیگر بشر با آن برابری نتواند کرد.»

«خط نستعلیق تحریری» گرچه به زیبایی نستعلیق با نی نیست ولی زیباترین و خواناترین نمونه‌ی خوشنویسی برای خط فارسی به شمار می‌رود.

هدف از تدوین این مجموعه، دستیابی به کامل‌ترین و بهترین روش برای آموزش خط نستعلیق تحریری بوده است.

برای رسیدن به این مقصود، روش الگوبرداری از سرمشق‌هایی را برگزیده‌ایم که هر یک قدم به قدم و هدفمند، کاربرد صحیح چنین خطی را می‌آموزند.

در این مجموعه، آموزش از حروف آغاز می‌شود و تا سطرنویسی ادامه می‌یابد. حروف یا مفردات و اتصالات دوَ حرفی و سه حرفی به عنوان پایه‌ی اصلی آموزش در این مجموعه مورد توجه قرار گرفته‌اند. همچنین از اجرای انحنای موجود در خط شکسته پرهیز شده است.

برای رسیدن به نتیجه‌ی بهتر توصیه می‌شود:

۱. به کارگیری ابزار مناسب خوشنویسی، شامل وسایلی که نیاز به فشار زیاد در هنگام نوشتن ندارد.

۲. استفاده از دفترهای خط‌دار، زیرا رعایت خط زمینه یا کرسی خط اهمیت بسیاری در زیبایی خط دارد.

۳. آوردن سرمشق در زیر نمونه کمرنگ که توجه و تمرکز هنرآموز را بیشتر می‌کند.

رضا تبریزی (وحید)

ساخت سرخس چدن حریر حرم سوخت رخش

ساخت سرخس چدن حریر حرم سوخت رخش

ساخت سرخس چدن حریر حرم سوخت رخش

ساخت سرخس چدن حریر حرم سوخت رخش

کدخدا کوچه ناجور کاچی حارس خرقه راجع

کدخدا کوچه ناجور کاچی حارس خرقه راجع

کدخدا کوچه ناجور کاچی حارس خرقه راجع

کدخدا کوچه ناجور کاچی حارس خرقه راجع

خرمن حامل جامه هاجر خواهش خرّم آبادی

خرمن حامل جامه هاجر خواهش خرّم آبادی

خرمن حامل جامه هاجر خواهش خرّم آبادی

خرمن حامل جامه هاجر خواهش خرّم آبادی

دو حرفی ع

یکی دیگر از قوسهای معکوس حرف (ع) می باشد. این حرف در ابتدای اتصالات به دو شکل (عـ و عـ) اجرا می گردد. در شکل اول (ع)، سرآن شبیه دایره می باشد؛ ولی در شکل دوم به عدد (۶) می باشد. در مورد استفاده از شکل اول باید

به حرف بعدی آن که یکی از حرفهای (ا ، د ، ل ، ک ، ه) می باشد

توجه نمود : (عا ، عد ، عل ، عک ، عه)

دو حرفی هایی که با حرف (ع) آغاز می شوند :

عا عد عر عو عه عب عف عک عس عم

عن عق عل عس عص عی عج عع عط ع

عا عد عر عو عہ عب عف عک عس عم

عا عد عر عو عہ عب عف عک عس عم

عا عد عر عو عہ عب عف عک عس عم

عا عد عر عو عہ عب عف عک عس عم

عن عق عل عس عص عی عج عع عطے

عن عق عل عس عص عی عج عع عطے

عن عق عل عس عص عی عج عع عطے

عن عق عل عس عص عی عج عع عطے

غار عذرا عود قورباغه غرقه روغن مراعات

غار عذرا عود قورباغه غرقه روغن مراعات

غار عذرا عود قورباغه غرقه روغن مراعات

غار عذرا عود قورباغه غرقه روغن مراعات

بی غم اعاده عودت عوارض عرضه غرض داغ

بی غم اعاده عودت عوارض عرضه غرض داغ

بی غم اعاده عودت عوارض عرضه غرض داغ

بی غم اعاده عودت عوارض عرضه غرض داغ

عریض غول عدالت عادل غش ساعات عز

عریض غول عدالت عادل غش ساعات عز

عریض غول عدالت عادل غش ساعات عز

عریض غول عدالت عادل غش ساعات عز

ساعت غرب وعده عروق غواصی عزیزه عزّت

ساعت غرب وعده عروق غواصی عزیزه عزّت

ساعت غرب وعده عروق غواصی عزیزه عزّت

ساعت غرب وعده عروق غواصی عزیزه عزّت

اغذیه غزوات اطاعت عالی زاغک عراقی عدد

اغذیه غزوات اطاعت عالی زاغک عراقی عدد

اغذیه غزوات اطاعت عالی زاغک عراقی عدد

اغذیه غزوات اطاعت عالی زاغک عراقی عدد

سه حرفی ها

کلماتی که با اتصالات سه حرفی نوشته می شوند و در آنها حروف دو حرفی ها نیز به کار برده می شوند، به عنوان بخش مهمّی از تمرینات خطّ تحریری در این قسمت آمده است.

هُنرجویان عزیز با دقّت بیشتر در هنگام تمرین می توانید گام بلند و

اساسی در راه پیشرفت و اعتلای هنر خوشنویسی، به خصوص خطّ ملّی کشورمان یعنی خطّ نستعلیق تحریری بردارید.

پیاده بیدل تبریزی پیوند قونیه پیک پیش ترتیل

پیاده بیدل تبریزی پیوند قونیه پیک پیش ترتیل

پیاده بیدل تبریزی پیوند قونیه پیک پیش ترتیل

پیاده بیدل تبریزی پیوند قونیه پیک پیش ترتیل

آیین شربتی نیش پیچ ربیع بقا نقد بقره سابقه نقل

آیین شربتی نیش پیچ ربیع بقا نقد بقره سابقه نقل

آیین شربتی نیش پیچ ربیع بقا نقد بقره سابقه نقل

آیین شربتی نیش پیچ ربیع بقا نقد بقره سابقه نقل

نقص نقش تقی نفع نماز نمایش نمک نمد نمل

نقص نقش تقی نفع نماز نمایش نمک نمد نمل

نقص نقش تقی نفع نماز نمایش نمک نمد نمل

نقص نقش تقی نفع نماز نمایش نمک نمد نمل

بهار بهداشت تهران تهویه پهن تُهی بهت نهر

بهار بهداشت تهران تهویه پهن تُهی بهت نهر

بهار بهداشت تهران تهویه پهن تُهی بهت نهر

بهار بهداشت تهران تهویه پهن تُهی بهت نهر

بلا بلد بلوط پله پلک بلی بلم بلخ انگار تکریم انگل

بلا بلد بلوط پله پلک بلی بلم بلخ انگار تکریم انگل

بلا بلد بلوط پله پلک بلی بلم بلخ انگار تکریم انگل

بلا بلد بلوط پله پلک بلی بلم بلخ انگار تکریم انگل

تکش بضاعت نصر مرتضیٰ نظاره نظم نظر بساط سیه

تکش بضاعت نصر مرتضیٰ نظاره نظم نظر بساط سیه

تکش بضاعت نصر مرتضیٰ نظاره نظم نظر بساط سیه

تکش بضاعت نصر مرتضیٰ نظاره نظم نظر بساط سیه

تشدید تشریف تسویه آتشش نُسخ تجارت بچّه تحوّل

تشدید تشریف تسویه آتشش نُسخ تجارت بچّه تحوّل

تشدید تشریف تسویه آتشش نُسخ تجارت بچّه تحوّل

تشدید تشریف تسویه آتشش نُسخ تجارت بچّه تحوّل

انجُم تحریری تعادل بعد نعره نعم قنّاد قند دفتر فیل

انجُم تحریری تعادل بعد نعره نعم قنّاد قند دفتر فیل

انجُم تحریری تعادل بعد نعره نعم قنّاد قند دفتر فیل

انجُم تحریری تعادل بعد نعره نعم قنّاد قند دفتر فیل

فقا فقط فقر قیف قمر قماش قهر فهم فلّاح فلز قُلل

فقا فقط فقر قیف قمر قماش قهر فهم فلّاح فلز قُلل

فقا فقط فقر قیف قمر قماش قهر فهم فلّاح فلز قُلل

فقا فقط فقر قیف قمر قماش قهر فهم فلّاح فلز قُلل

فشار افسر قسم قسط قصر فصول افضل فطر فخرالدوله

فشار افسر قسم قسط قصر فصول افضل فطر فخرالدوله

فشار افسر قسم قسط قصر فصول افضل فطر فخرالدوله

فشار افسر قسم قسط قصر فصول افضل فطر فخرالدوله

مغرب معاصر مصالح مهر مشق مشرک مشت ملل

مغرب معاصر مصالح مهر مشق مشرک مشت ملل

مغرب معاصر مصالح مهر مشق مشرک مشت ملل

مغرب معاصر مصالح مهر مشق مشرک مشت ملل

مخزن مخدوش محاسن محاصره مثال متوقف متراژ

مخزن مخدوش محاسن محاصره مثال متوقف متراژ

مخزن مخدوش محاسن محاصره مثال متوقف متراژ

مخزن مخدوش محاسن محاصره مثال متوقف متراژ

فعّال مُنادی میدان منش میز میخ منع ذهنش هُنر

فعّال مُنادی میدان منش میز میخ منع ذهنش هُنر

فعّال مُنادی میدان منش میز میخ منع ذهنش هُنر

فعّال مُنادی میدان منش میز میخ منع ذهنش هُنر

هند هفت همراز همان اهلی راهکار هشت هجران فعل

هند هفت همراز همان اهلی راهکار هشت هجران فعل

هند هفت همراز همان اهلی راهکار هشت هجران فعل

هند هفت همراز همان اهلی راهکار هشت هجران فعل

لباس کالبد لیز لنگ الیم لنج لفافه زلفت لیل

لباس کالبد لیز لنگ الیم لنج لفافه زلفت لیل

لباس کالبد لیز لنگ الیم لنج لفافه زلفت لیل

لباس کالبد لیز لنگ الیم لنج لفافه زلفت لیل

لُراسب الموت لگام الکی لگن لجوج لعل گناه کندو

لُراسب الموت لگام الکی لگن لجوج لعل گناه کندو

لُراسب الموت لگام الکی لگن لجوج لعل گناه کندو

لُراسب الموت لگام الکی لگن لجوج لعل گناه کندو

گفت کفر کماکان گیت کیف گشاده کشف کسی گسل

گفت کفر کماکان گیت کیف گشاده کشف کسی گسل

گفت کفر کماکان گیت کیف گشاده کشف کسی گسل

گفت کفر کماکان گیت کیف گشاده کشف کسی گسل

گنج شتاب سبد سبو شته شیر راشین آشیل سبز

گنج شتاب سبد سبو شته شیر راشین آشیل سبز

گنج شتاب سبد سبو شته شیر راشین آشیل سبز

گنج شتاب سبد سبو شته شیر راشین آشیل سبز

شبی شیخ وسیع سپس سبط سماع شفا سفر سفت شبم

شبی شیخ وسیع سپس سبط سماع شفا سفر سفت شبم

شبی شیخ وسیع سپس سبط سماع شفا سفر سفت شبم

شبی شیخ وسیع سپس سبط سماع شفا سفر سفت شبم

سلام شکار سجّاد سطر اشعار شعر شعور شکر سپس

سلام شکار سجّاد سطر اشعار شعر شعور شکر سپس

سلام شکار سجّاد سطر اشعار شعر شعور شکر سپس

سلام شکار سجّاد سطر اشعار شعر شعور شکر سپس

اسلامی سکوت سنگ شمارش ستارگان سحر سخن حق

اسلامی سکوت سنگ شمارش ستارگان سحر سخن حق

اسلامی سکوت سنگ شمارش ستارگان سحر سخن حق

اسلامی سکوت سنگ شمارش ستارگان سحر سخن حق

سقط سقف سکه سلامت سماجت یاسمن سیتا

سقط سقف سکه سلامت سماجت یاسمن سیتا

سقط سقف سکه سلامت سماجت یاسمن سیتا

سقط سقف سکه سلامت سماجت یاسمن سیتا

شقایق شلوغ شکوفه شکل شکایت شفق شجره شجاعت

شقایق شلوغ شکوفه شکل شکایت شفق شجره شجاعت

شقایق شلوغ شکوفه شکل شکایت شفق شجره شجاعت

شقایق شلوغ شکوفه شکل شکایت شفق شجره شجاعت

سیب شیدائی شهرستان صبر صبح صحرا صدراعظم صفت اصغر

سیب شیدائی شهرستان صبر صبح صحرا صدراعظم صفت اصغر

سیب شیدائی شهرستان صبر صبح صحرا صدراعظم صفت اصغر

سیب شیدائی شهرستان صبر صبح صحرا صدراعظم صفت اصغر

اصلاح صعود صمد صنوبر ضمانت ضیافت صیف تصرف

اصلاح صعود صمد صنوبر ضمانت ضیافت صیف تصرف

اصلاح صعود صمد صنوبر ضمانت ضیافت صیف تصرف

اصلاح صعود صمد صنوبر ضمانت ضیافت صیف تصرف

ضخامت صبور طبابت طبّاخی طبل طبخ طعم طفره طفل

ضخامت صبور طبابت طبّاخی طبل طبخ طعم طفره طفل

ضخامت صبور طبابت طبّاخی طبل طبخ طعم طفره طفل

ضخامت صبور طبابت طبّاخی طبل طبخ طعم طفره طفل

طلب طلایی طلوع طنز طناب طیف طیور ابوطبی ظفر

طلب طلایی طلوع طنز طناب طیف طیور ابوطبی ظفر

طلب طلایی طلوع طنز طناب طیف طیور ابوطبی ظفر

طلب طلایی طلوع طنز طناب طیف طیور ابوطبی ظفر

ظلم ظهر ظهور اظهار خبر جبران جسارت جشن جعد جعل

ظلم ظهر ظهور اظهار خبر جبران جسارت جشن جعد جعل

ظلم ظهر ظهور اظهار خبر جبران جسارت جشن جعد جعل

ظلم ظهر ظهور اظهار خبر جبران جسارت جشن جعد جعل

اجلاس جمال جماعت چهار جمع جنگ جوب جهاد

اجلاس جمال جماعت چهار جمع جنگ جوب جهاد

اجلاس جمال جماعت چهار جمع جنگ جوب جهاد

اجلاس جمال جماعت چهار جمع جنگ جوب جهاد

جهرم جهش جهد جیب جیغ جیوه جیک جیک چپاول

جهرم جهش جهد جیب جیغ جیوه جیک جیک چپاول

جهرم جهش جهد جیب جیغ جیوه جیک جیک چپاول

جهرم جهش جهد جیب جیغ جیوه جیک جیک چپاول

چسب چشم چکادک چکه چگونه چلوکباب چنانچه چهره چهل

چسب چشم چکادک چکه چگونه چلوکباب چنانچه چهره چهل

چسب چشم چکادک چکه چگونه چلوکباب چنانچه چهره چهل

چسب چشم چکادک چکه چگونه چلوکباب چنانچه چهره چهل

حلاج حبس حتّی حجّاج حجرالاسود حجم حسادت حشرات

حلاج حبس حتّی حجّاج حجرالاسود حجم حسادت حشرات

حلاج حبس حتّی حجّاج حجرالاسود حجم حسادت حشرات

حلاج حبس حتّی حجّاج حجرالاسود حجم حسادت حشرات

حضرت حضور حقارت حکایت حکم حلوا حمایت حمل

حضرت حضور حقارت حکایت حکم حلوا حمایت حمل

حضرت حضور حقارت حکایت حکم حلوا حمایت حمل

حضرت حضور حقارت حکایت حکم حلوا حمایت حمل

وحید حیات حیوان خجالت خسرو خسوف خشک خطا

وحید حیات حیوان خجالت خسرو خسوف خشک خطا

وحید حیات حیوان خجالت خسرو خسوف خشک خطا

وحید حیات حیوان خجالت خسرو خسوف خشک خطا

عبادت عبث عبد عبرت عبّاس عجب عسگر عسل

عبادت عبث عبد عبرت عبّاس عجب عسگر عسل

عبادت عبث عبد عبرت عبّاس عجب عسگر عسل

عبادت عبث عبد عبرت عبّاس عجب عسگر عسل

عشق عصا عطرآگین عطش اعظم عفت عقربه عقد عقل

عشق عصا عطرآگین عطش اعظم عفت عقربه عقد عقل

عشق عصا عطرآگین عطش اعظم عفت عقربه عقد عقل

عشق عصا عطرآگین عطش اعظم عفت عقربه عقد عقل

عکاس علاقه علوی علم علی عمر عمارت عناصر عنب

عکاس علاقه علوی علم علی عمر عمارت عناصر عنب

عکاس علاقه علوی علم علی عمر عمارت عناصر عنب

عکاس علاقه علوی علم علی عمر عمارت عناصر عنب

عنوان عیش عهد عید غسل غصّه غضب غلط غنی

عنوان عیش عهد عید غسل غصّه غضب غلط غنی

عنوان عیش عهد عید غسل غصّه غضب غلط غنی

عنوان عیش عهد عید غسل غصّه غضب غلط غنی

غیب غیره غیور ـــــــ غنی علّت غلاف عطف عمّه

غیب غیره غیور ـــــــ غنی علّت غلاف عطف عمّه

غیب غیره غیور ـــــــ غنی علّت غلاف عطف عمّه

غیب غیره غیور ـــــــ غنی علّت غلاف عطف عمّه

۸ دوره
ناشر نمونه
کشور
سال‌های
۷۴،۷۲
۷۹،۷۸
۸۴،۸۳
۸۸ و ۹۱

ناشر برگزیده
رتبه اول

برگزیده
ششمین جشنواره
کتاب‌های آموزشی رشد

برگزیده
هفتمین جشنواره
کتاب‌های آموزشی رشد

برگزیده
دهمین جشنواره
کتاب‌های آموزشی رشد

برگزیده
یازدهمین جشنواره
کتاب‌های آموزشی رشد

برگزیده

از این مجموعه منتشر شده است:

موسسهٔ انتشارات قدیانی
www.ghadyani.org
دفتر و فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، روبه‌روی دانشگاه
خیابان فخر رازی، خیابان شهدای ژاندارمری (غربی)، شماره ۹۰
کد پستی: ۱۳۱۴۷۷۳۸۶۱، صندوق پستی: ۱۷۹۳-۱۳۱۴۵
تلفن: ۶۶۴۰۴۴۱۰ (۵ خط) دورنگار: ۶۶۴۰۲۲۶۴

ISBN13: 978-964-417-771-2
9 789644 177712

ISBN13: 978-964-536-629-0
9 789645 366290
دوره